

10, 76, 7. निर्धुलन्वत्ताभ्यः 8, 1, 17. निर्धोतिषा तमसो गा म्रधुतत् 1, 33, 10. अकारं चाप्युकारं च मकारं च प्रजापतिः । वेदत्रयान्निर्धुलन्वः स्व-
रिति ति च MBh. 2, 76. med.: पीयूषं गार्हादिव आ निर्धुतत् RV. 9, 110, 8.
6, 66, 4. — ततस्तथा दैदा तस्मै रत्नानि मगधाधिपः । निर्धुगर्त्तस्तेव
पृथिवी बुबुधे यथा ॥ KATHAS. 16, 83.

— प्र s. अग्रडुग्ध.

— विप्र s. u. प्रवि.

— प्रति *hinzumelken*: यत्प्रत्यङ्कृतप्रतिधुषः प्रतिधुक् समनैषुः प्र-
त्यधुतन् TS. 2, 3, 3. med. *hinzumilchen*, — *spenden* Nir. 1, 7. — Vgl.
प्रतिङ्क्.

— वि act. *ausmelken*, *leermelken* ÇAT. Br. 1, 6, 2, 1. 2. 3, 2, 2, 12. वि-
डुक्ति वा एते यज्ञं निर्धयति 4, 6, 9, 21. नास्मै पृष्टिं वि डुक्ति ये ऽस्या
देहमुयासते AV. 5, 17, 17. मा मामिमे पतत्रिणी वि डुग्धम् *aussaugen*
RV. 1, 138, 4.

— प्रवि *aussaugen*, *vollständig ausziehen*: दीना दत्ता वि डुक्ति प्र वा-
णम् RV. 4, 24, 9. Sū. verbindet विप्रडुक्ति und erklärt: *empfangen*.

— सम् 1) act. *melken*: अकन्यहनि संडुक्त्वात्मको गामिव बुद्धिमान्
MBh. 12, 4384. *zusammen melken*, — *saugen*; med.: य स्मे रोदसी मरुो
सं मातेव देहते RV. 9, 18, 5. partic. pass.: दादशरात्रं संडुग्धं नवनीतम्
KAUC. 120. य आसिचत्संडुग्धं कुम्भ्या सूक् TS. 3, 2, 8, 4. — 2) med. *zu-*
sammen milchen, — *spenden*: ता नः प्रजा सं डुक्तां समयाः AV. 12,
1, 16. — caus.: पवित्रवति संदेह्य ÇAT. Br. 2, 5, 3, 4.

2. डक् (= 1. डक्) am Ende eines comp. 1) adj. *melkend*, *milchend*,
spendend P. 3, 2, 61. Vop. 3, 100. Vgl. काम°, गो°, घर्म°, घृत°, दिवो°,
पुण्य°. — 2) m. *das Melken*, s. डुडुक्.

3. डक्, दौहति *quälen*, *peinigen* Dhātup. 17, 87. erhält den Binde-
vocal इ Siddh. K. zu P. 7, 2, 10. — Vgl. तुक्.

डक् (von 1. डक्) adj. (f. श्री) am Ende eines comp. *melkend*, *mil-*
chend, *spendend*; s. काम°, गो°.

डुक्तिरु UNĀDIS. 2, 96. f. *Tochter*, *dauhtar*, θυγάτηρ, ΔΟΥΤΗ (gen.
ΔΟΥΤΗΡΕ) AK. 2, 6, 1, 28. TRIK. 2, 6, 7. H. 542. HÄR. 219. माता रुद्राणी डु-
क्तिा वमूना स्वसादित्यानाम् RV. 8, 90, 15. 10, 17, 1. 40, 5. 61, 5. 7. दिवः
die Ushas 1, 124, 3. 183, 2. pl. 4, 51, 1. du. *Ushas und die Nacht* 10, 70,
6. सूर्यस्य 3, 33, 15. 4, 43, 2. 6, 63, 5. — AV. 2, 14, 2. 6, 100, 3. 7, 12, 1. 10,
1, 25. ÇAT. Br. 1, 7, 4, 1. 8, 1, 8. 14, 6, 2, 1. M. 2, 215. 4, 180. 185. 9, 98.
100. 193. N. 2, 20. ÇAK. 63, 3. ein contrah. acc. डुक्तिाम् (erscheint auch
in den buddh. Gāthā; vgl. Muir, Sanskr. Texts, II, 130) MBh. 4, 2340.
डुक्तिारम् soll nach BENFEY (Vollst. Gr. 313, Anm. 1) MBh. 3, 10304
vorkommen; das Citat ist aber falsch, 10304 findet sich das regel-
mässige डुक्तिारम्. Vor डुक्तिारम् bewahrt ein fem. im comp. seinen
Genus-Character nach gaṇa प्रियादि zu P. 6, 3, 34. Vop. 6, 13. Gegen
die gangbare Ableitung des Wortes von डक्, so dass die urspr. Bed.
Melkerin wäre, lässt sich nur einwenden, dass die entsprechenden For-
men im Griechischen und Deutschen den Anlaut in डुक्तिारम् auf ein ur-
sprüngliches ध zurückzuführen mahnen (vgl. दार), während das द in
डक् durch das goth. *tiuhan* als ursprünglich erscheint.

डुक्तिपति (डु°, gen. von डुक्तिरु, + पति) m. *Tochtermann* P.
6, 3, 24, Sch. AK. 2, 6, 1, 32.

डुक्तिव (von डुक्तिरु) n. *das Tochter-Sein*, *das Verhältnis einer*
Tochter MB. 13, 202. R. 1, 44, 38. BṛĀG. P. 4, 18, 28. MĀR. P. 23, 65.

डुक्तिपति (डु° + प°) m. = डुक्तिपति P. 6, 3, 24, Sch.

डुक्तिमत् (von डुक्तिरु) adj. *eine Tochter habend* ÇĀNKH. GRHJ. 1,
14. PĀR. GRHJ. 1, 9.

डुक् (von 1. डक्) adj. = देह्य zu *melken* KĀC. zu P. 3, 1, 109. Vop.
26, 19.

डुक् MBh. 1, 3160. 3162. 3433 fehlerhaft für डुक्.

1. ह s. 1. ड.

2. ह (= 1. ह) 1) adj. *viell. vor Eile brennend in* अह. — 2) f. *Leid*,
Schmerz; हद् *Schmerz verursachend* Wils.

हर्त (2. डप् + र्त्) RV. PĀR. 5, 24. VS. PĀR. 3, 41. P. 6, 3, 109,
VĀRT. 6. ved. geschrieben हर्तम् adj. *schwer oder nicht zu täuschen*:
दत्त RV. 1, 15, 6. देवाः 3, 36, 8. Varuṇa 2, 28, 8. 7, 60, 6. 86, 4. तं मा-
नुषोषु हर्तुमौ विलु प्रावीरमर्त्यः 4, 9, 2. 3, 2, 2.

हर्ता (2. डप् + 2. दाप्) adj. *nicht huldigend*, *unfromm*: नमस्ते अ-
स्वस्मिन् येना हर्ता अस्मिन् AV. 1, 13, 1. हर्ता P. 6, 3, 109, VĀRT. 6.

हर्ता (2. डप् + धी) adj. *übelgesinnt* Nir. 5, 2, 23. RV. 1, 94, 8. वधे-
र्दुःशंसो अर्प हर्ता जहि 9. 103, 6. 190, 5. 3, 16, 2. 9, 53, 3. ज्ञन 8, 19, 15.
Ungenau हर्ष RV. PĀR. 5, 24. P. 6, 3, 109, VĀRT. 6.

हर्षा (2. डप् + नश *Erreichung*) adj. *unerreichbar*, *unzugänglich*:
त्रिहृतमा हर्षाशी रोचनानि RV. 3, 36, 8. — Vgl. 1. डर्षा, डर्षा, 2. ह-
र्षाश.

1. हर्षा (2. डप् + नाश *Erreichung*, डुऽनश Padap.) RV. PĀR. 5,
24. VS. PĀR. 3, 42. P. 6, 3, 109, VĀRT. 6. adj. f. आ dass.: हर्षाशियं
दत्तिणा पार्थिवानाम् RV. 6, 27, 8. (रयिं डष्टरं) यो हर्षाशी वनुष्यता 9,
63, 11. — 2) m. N. eines Ekāha KĀTJ. ÇR. 22, 8, 26. ÇĀNKH. ÇR. 14, 32,
3. Schol. MĀC. in Verz. d. B. H. 72 (IV, 7); s. 1. डर्षा. — Vgl. डर्षाश.

2. हर्षा (2. डप् + नाश *Untergang*, डुऽनश Padap.) RV. PĀR. 5,
24. VS. PĀR. 3, 42. P. 6, 3, 109, VĀRT. 6. adj. *unvergänglich*, *unzer-*
störlich: हर्षाशं सख्यं तवं RV. 6, 43, 26. हर्षाशं तन्मन्त्रार्म् 7, 18, 25. आ
हर्षाशी भरा गर्यम् *nicht aufhörend* 32, 7. अमुन्वत्तं समं जहि हर्षाशं
यो न ते मयः *fortwährend* 1, 176, 4.

हर्त UNĀDIS. 3, 90. 1) m. *Bote*, *Abgesandter*, *Gesandter eines Fürsten*,
Unterhändler Nir. 5, 1. AK. 2, 8, 1, 16. H. 734. सं हर्ता अयं श्यंस् कि
देवान् RV. 7, 3, 3. 3, 3, 2. 6, 8, 4. यमस्य हर्ता 10, 14, 12. AV. 8, 8, 10. आ-
विहृताङ्कणते वर्ष्यैर्द्वि अहं 5, 83, 3. ÇAT. Br. 3, 5, 1, 16. KĀTJ. ÇR. 15, 3, 13.
ĀC. GRHJ. 1, 12. हर्ता वैवस्वतस्य DAÇ. 2, 63. कश्चासौ यस्याहं हर्त ई-
प्सितः *zu dem ich als Abgesandter gehen soll* N. 3, 2. सौम्र *ein nach*
Srughna gehender Bote P. 4, 3, 85. — M. 3, 163. 7, 63. fgg. 153. R. 1,
5, 16. 5, 36, 14. Suçr. 1, 8, 15. 30, 5. 103, 1. 4. मेधावी वाक्यदुः प्राज्ञः पर-
चितोपलक्तकः । धीरो यथोक्तवादी च एष हर्ता विधीयते ॥ KĀN. 106.
KĀM. Ntris. 12, 1. fgg. SĀH. D. 86. fgg. PĀNĀT. III, 86. HIT. III, 63. RĀ-
GA-TAR. 1, 119. °कर्मन् MBh. 5, 125. PĀNĀT. 161, 2. Vgl. अग्नि°, ला°,
मृत्यु°, यम°. — 2) f. हर्ता a) *Botin*, *Unterhändlerin* (insbes. in Liebes-
angelegenheiten) AK. 2, 6, 1, 17. H. 321. RV. 10, 108, 2. 3. N. 21, 32. HA-
RIV. 8643. VARĀH. BRH. S. 77, 9. 10. HIT. 39, 21. KATHAS. 10, 90. VET. 8,
17. DUĀRTAS. 76, 7. SĀH. D. 20, 16. 37, 12. 61, 1. 9. fgg. जरा प्रशान्तिह-